

ozhledy v dějinách současných.

(Rakousko.)

Zemské sněmy zabývaly se téměř výhradně otázkou změny volebních právních předpisů, avšak nezdařilo se, že by docílily uspokojivých výsledků. Čechům a na Moravě, neřku-li v Slezsku. Zájmy stran proti sobě stojících jsou v každé příčině příliš různé, aby se mohlo pokládati za pravděpodobné, že se stane dohoda. Němci jsou beati possidentes, v jejich prospěch byly uspořádány pověstné volební řády Schmerlingovy, i nelze očekávat, že by dobrovolně přistoupili na nějakou pronikavou jich změnu, kterou by se dávaly křivdy odstranily. Ježto jsou si toho vědomi, že by zavedení všeobecného a rovného hlasovacího práva jim bylo citelnou újmu, vzpírají se mu rovněž tak velkostatkáři z příčin, které leží na bližní.

Vláda předložila českému sněmu osnovu o změně volebního řádu a zemského zřízení. Místodržitel hr. Coudenhove odůvodňoval osnovu a ubezpečoval, že se vláda řídila ohledy a potřebami občany, že se snažila vyhověti všem oprávněným bodům, a že si oběma národnostem nestranně obětovala. Vládní osnova chce počet poslanců z 243 zvýšiti na 305 zříditi národní kurie a zavésti kurii všeobecného hlasovacího práva s 36 mandáty. Osnova neuspokojila žádné strany. Nepřímým rozmožením počtu lidových poslanců neodčiní se dříve křivdy, na niž český národ přes o rok a půl právně si stěžuje. Němci zase staví se co nejrozhodněji na odpor každé opravě, kterou by se počet českých poslanců rozmnožil, usnesli se žádati, aby dosavadní volební řád zůstal v platnosti a zřídila se pouze nová všeobecná kurie s 36 poslanci. Vláda by byla ochotna jich přání vyhověti. Místodržitel prohlásil ve své odůvodňovací řeči, že by na tento návrh přistoupila.

Vládní osnovy i všechny ostatní návrhy volebního řádu se týkající přiděleny k úradě komisi o 27 členech. V komisi zástupci velkostatkářů a Němců vyslovili se rozhodně proti všeobecnému a rovnému právu hlasovacímu.

Důrazné požadování všeobecného a rovného práva volebního rozpoutalo v ulicích pražských bouře, které po několik dní trvaly. Dne 3. listopadu shromáždily se na ulicích davu a demonstrovaly pro všeobecné a rovné hlasovací právo. Ačkoliv nikoho ohrožovaly a nepřekročovaly hranice podobných projevů, které dosud v Praze c. k. bezpečnostními úřady trpěny byly, přece jala se policie zástupce násilně rozháňati, což způsobilo veliké rozčilení. V sobotu dne 4. listopadu došlo v Lazarské ulici k prudké srážce, při níž policie užila zbraně sekačce i do přebíhajícího lidu. V neděli dne 5. listopadu staly se "Přikopy" jevištěm hrůzy. Nepřehledné davu procházely se touto hlavní ulicí a nedělaly nic horšího, než že projevovaly svou nevoli nad odporem německých poslanců proti všeobecnému právu hlasovacímu. Jakmile tyto projevy ozvaly se před německým kasinem, strážníci přečetně tam shromáždění tasili šavle a jali se do lidu sekati. Když pak lid tímto jednáním rozjitřený se stavěl na odpor, policie počala také střílet z revolverů. Veliký počet osob při tom zraněno a 15-letý učeň Josef Hubač kuřil usmrčen. Bouře trvaly celý den.

Na sněmu čeští poslanci vyřídili krvavé události, dotazovali se místodržitele, zda jest ochoten neodkladně vyšetřiti jednání jednotlivých orgánů policejních a učiniti opatření, aby občanstvo budoucně bylo před takovým zneužíváním policejní moci chráněno

a aby pražská policie byla v moderním duchu zreformována.

Místodržitel slíbil, že všechny ty přísané vyšetřování a že strážníci, na nichž bude shledána vina, budou přísané potrestáni, ale bral zároveň policii v ochranu a tvrdil, že jednala jen v sebeobraně ježto přý na ni bylo dle patrného plánu útočeno. Odpověď místodržitele neuspokojila poslance a nepřispěla nikterak ku uklidnění myslí. Pohřeb zabitého Hubáče korál se za velikého účastenství obecnostva, ale veřejný pořádek nebyl nikterak porušen, ačkoliv se policie na ulicích ani neukázala. Do Prahy povoláno množství vojáků hlavně německých, ale opatření to ukázalo se zbytečným.

O stanovisku svém k všeobecnému a rovnému hlasovacímu právu učinila vláda dvoje prohlášení. Bar. Gautsch se ještě 26. září v říšské radě požadavku tomu vzpíral, ježto přý by byl na újmu "oprávněného" postavení Němců, ale dne 4. listopadu dal v poloúředním listě hlásiti, že požadavek ten všelikými událostmi v jiných státech nabyt podporu, a že vláda nebude politickému hnůti k jeho uskutečnění směřujícímu překážeti, že však jen parlament a nikoliv ulice o něm rozhodnouti může. Dne 11. listopadu pak k deputaci německých průmyslníků prohlásil, že se vláda se souhlasem kornyn již zabývá pracemi o předložení volební opravy, která bude spočívat na moderním základě, a že bude věcí parlamentu, aby oprava ještě v nastávajícím parlamentním období byla provedena.

Na Moravě, kde se zasedání sněmu počalo rozbitím pověstného smířovacího výboru, stala pak se mimo nadání mezi všemi stranami dohoda o opravě volebního řádu. Zemský sněm bude přístě mimo virilisty míti 150 členů, z nichž 30 poslanců velkostatkářských a 6 poslanců za obchodní komory má se dle proporcionálního systému voliti. V ostatních kurii mají se volby konati dle oddělených národnostních katestrů, i má býti v kurii měst 21 českých a 21 německých, v kurii venkovských obcí 39 českých a 15 německých, v kurii všeobecné 14 českých a 6 německých mandátů.

Železniční zřízenci v Čechách chopili se nové zbraně ve mzdovém boji, zahájili totiž tak zvaný trpný odpor, aby se domohli zlepšení svých hmotných poměrů. Na všech tratích státních drah i na drahách soukromých vykonávali své práce přesně dle předpisu, a následek toho byl, že doprava zboží všeobecně vzlá a situace se stávala nad míru kritickou. Trpný odpor ten nezůstal omezen na Čechy a počal nabývat rozměrů tak hrozivých že se ministerstvo železnic po dlouhém vyjednávání konečně odhodlalo požadavkům dělnictva plně vyhověti. Trpný odpor trval tři neděle a způsobil hojně škody.

Uřy. — V Uhersku vystoupil bar. Fejérváry opět v čelo vlády, ježto se pokusy, utvořiti ministerstvo z koalice nezdařily. Fejérváry oznámil na schůzi voličů v Pešti svůj vládní program, který je sňatkou nejkrásnějších slibů pro všechny vrstvy ohyvatelstva — maďarského. Až na maďarské velení dostalo se v něm Maďarům ujištění, že maďarská národní myšlenka bude i touto vládou co nejúsilovněji prováděna. Dále slíbují se četné projekty sociální a hospodářské. Vedle zavedení všeobecného, tajného a přímého, ačkoli však rovného volebního práva slíbená konvence dlouhá malého i středního rolnictva, starobní zaopatřování dělnictva, zřízení úředního ústavu pro úřednictvo, zlepšení platů učiteckých oprava zákona živnostenského

atd. Každému stavu slibuje se něco, ovšem jen Maďarům. Vůdcové koalice tvrdí, že všechny ty reformy, jichž uskutečnění vláda bar. Fejérváryho slibuje, jsou v programu koalice obsaženy. Opposiční orgány předpovídají vláde úpinou porážku nejen v parlamentě, nýbrž i při nastávajících volbách.

Proti maďarským národnostem i tato vláda jako předešlá vystupuje násilně.

MISSOURI

Bolivar, 22. pros. 1905.

Konečně po šestinedělním krásném počasí, se nám obloha rozplakala a přišlo téměř celý den. Večer se to proměnilo v snh a když v úterý ráno jsme vstali, byla naše matička země odděna v slavnostní háv. Dlouho jsme se tou bělobou netěšili. Po deváté hodině zasvitlo slunce, snh tá a než jsme šli spát, zbyl snh jenom v zastíněných místech. Právě co píšu těchto pár řádek, chumelí se jen což a bude-li tak trvat do poledne, budeme míti pěknou sanici.

Na naší nové okresní budově se začalo už pracovati, ale myslím, že se toho do příštího jara mnoho neudělá.

Kornu mají už téměř všichni obranou. Nyní nastaly nám zimní žně, totiž děláni dříví. Já jsem též koupil dobrou sekci a tuším své svaly kácením stromů pro pilu.

Onehdy si zajel k nám p. Fr. Vosika z Oklahomy na prohlídku pozemků a znamenitě se mu u nás líbilo. Na mou otázku, který odbírá časopis, odpověděl, že český žádný, poněvadž jsou příliš přý drabé. Vzal jsem dohromady svůj um, řekl jsem mu o dobrém a laciném časopisu, nasadil "šponry" a hned tu byl dollárec. To si nechám ještě líbit, povídá, to je obstojné.

Dle mého náhledu se bude s námi rok 1905 loučit asi takto: Celý rok jsem se plahočil bych mnohé něco pfiučil, málo platno světlo přrody, jste-li dosud v polozatmění, co stesku, žalu jsem vám

způsobil též radost, úsměv časem přivodil nyní pykám za to jako ptáček, neb mě odzvánějí umíráček. Mnohý na mne rád si bude

vzpomínat, jiný zase mne bude vždycky proklínat, mnohá duše na mé panování, nikdy nepřipustí žádné hany, snad jsem vás někdy přitlačil, nechtěl jsem však, bych vás

utlačil, nyní pykám za to jako ptáček, neb mě odzvánějí umíráček. Vzpomeňte si na mne jak kdo

chcete, já už budu na onom světě, zdraví, štěstí necht' vás provází vždy v lásce, pokoji žijte drazí, já už mám toho světa dost proto utmáčen odcházím na

věčnost, kde za vše budu pykat jako ptáček neb muč už odzvonil umíráček.

Veselé a šťastný nový rok přeje celému personálu "P. Z." a všem jeho čtenářům a čtenářkám Jos. Dvořáček.

Hudobní nástroje

Zaslám zdarma moje krásné ilustrované ceníky hudobních nástrojů. Krásná písa, organy, foukač nástroje, housle, pravé české harmoniky, koncertiny aj. Nejlépe ceny. Vyhradil jsem V. F. Červený a synové světoslavných hudobních nástrojů. Píšte hned. LOUIS VITÁK. 108 Wabash Ave., Chicago, Ill.

Jižní Dakota.

Tyndall, 25. pros.

Jos. Kůča od Wagner přijel se podívat minulého čtvrtku na Tyndall. Četl přý v Pokroku, že se hledají v Tyndall dardisti. Není to však, brachu, žádný lehký džab. My ve dne čas nemáme a pan Kůča večer se zas nezdrží a tak jsme si nehodili. Slíbil však Philadelphii, že jistě přijede na Sylvestra a pak po divadle že si hodíme.

J. J. Kudrna z Tábora meškal v Tyndall minulý pátek. Zaplatil zde daně, jeho paní navštívila přátele a známé a koupili zde dárky k Vánocům. Kde však byli v obchodech klerkové v suknicích, tam se milému Janovi nechtělo; nevím, proč se něžného pohlaví tak úzkostlivě vzdaluje. Zaplatil také dollárek na Pokrok a toť se ví, že jsme jednu vypili — a jednatele "komišn" bylo to tam.

Obtěžuj-li vás smradlavé kočky na farmě, zatelefonujte Frantovi Blažkovi, ten vám od nich jistě pomůže. Času má dost, ježto zaměstnává dva klerky za bárem. Chytá tedy smraďochy proto, aby mohl klerkům zaplatit, jak se onehdy sám vyjádřil. Potřebujete-li několik galonů dobrého truňku, též si neobtěžujte Frantu zavolati, máť on jen saný dobrý štof a poměrně laciný. Kdo by potřeboval sádlo ze smraďochů, necht' jen se obrátí na Frantu, který mu odporučí firmu. Půjčuje také Táborským dolary na vyleštění bot.

Vojta Janský byl na několik hodin zdejším občanem; nechal se do řatlavý dovézt zrovna z vlaku. Nevím ani, mnoho-li platil za přijmutí.

J. J. Bouza proměnil stav svobodný za manželský až v Sioux City. Sl. May Trambo z Avon připravil o jméno, které po rodičích měla.

J. D. Elliott, U. S. District Attorney, byl zase znovujmenován z Washingtonu.

Životní svou pouť dokončil v okolí dobře známý Rus Fred Beck. Též John Browa ze Springfield, majitel rozsáhlých pozemků, rozloučil se se světem a odešel, odkud není návratu.

Franta Zolnovský pronajal již místnost pro hostinec v Security čtvrtci a brzo jej otevře. — Ham-mova pivovarnická společnost ze St. Paul bude též z jara stavět zde hostinec; bude to již osmý v Tyndall. Které jiné městečko se 1200 obyvateli může se takto pochubit?

Těžko se vyznat, jaké bude počasí. Opice táhnou na poledne i na západ, ale na poledne většina.

U Lojzy Muslíka v Geddes na Nový rok hopsasa. Naše kapela bude hrát. Vstupné \$1.50.

Jos. V. Řehůfek, Vác. Buše a Jos. Píhal posílají předplatné na Pokrok.

Již v sobotu v ČSPS. sni divadlo. Nezapomeňte se podívat na naše umělce.

Pánové Ouřecký, tábořský mlynář a Josef Horálek, obchodvedoucí v dřevním skladě T. V. Pátka, meškali zde minulou neděli. Nevím, jestli přijeli na jednu aneb do kostela.

A. Hájek má na prodej lednici 20x22 12 stop vysokou, která může se upotřebit též za stáj, a odstěhuje ji, kam kupující bude si přát. Bodiák.

Dr. Geo. F. Šimánek český lékař

v čis. 1262 již. 13. ul., Omaha. Úřední hodiny: Od 8 do 8 odp. od 8:30 do 11:30 večer. — Tel. 3762. Ošadovna v 2. poschodí McCague Bldg., 15 S. Dodge ul. — Úřední hodiny zde: Od 8 do 11 hod. dop. — Telefon 1342

Vrháte se v nebezpečí!

Čistá krev jest zdravý život, avšak

Nečistá krev

nejvíce za viněna bývá nepořádky žaludku, a je-li zanedbávána, může snadno končiti smrtí; ale

Dr. August Koenig's

Hamburger Tropfen

odstraní přičinu a vyčistí krev.

Cena 50c. 5 lahví \$2.00

Spolehlivé pojištění na život za skutečnou cenu

Woodmen of the World

(Dřevařů světa) ČESKÉ TÁBORY V OMAZE A SOUTH OMAZE. Dobrá to věc!

Foral & Kunel,

jediná česká komissionářská firma v Omaze v čisle 1205 Howard ul. obchoduje

dřevě, vejci, málem, telaty, kůžemi a všec všemi farmerskými výrobky. Za vše platí nejvyšší ceny a peníze za zboží zálo obratem pošty. Cenníky zasílá na požádání zdarma a to každý týden. Odporučení: Bradstreet, Omaha Nat'l Bank a United States Nat'l Bank. 161f

Železniční pozemky na prodej.

V severním Wisconsinu, Chicago, St. Paul, Minneapolis a Omaha dráha má na prodej při nízkých cenách a výhodných podmínkách platebních as 400,000 akrů vybraných pozemků rolnických. Ti, kdož koupí záhy, mohou vybrati si pozemky při krásných řekách a jezerech, v nichž jest hojnost ryb a jež poskytují nevyčerpatelný zdroj vody jak pro rodinu, tak i dobytek.

Pozemky po většině jsou zalesněny, půda jest úrodnou a snadno zpracovatelnou. Chicago, Milwaukee, St. Paul, Minneapolis, Duluth, Superior, Ashland a četná jiná prosperující města na dráze C., St. P., M. & O. a na dráhách jiných poskytují dobrých trhů pro plodiny farmerské.

O bližší podrobnosti pište na Geo. W. Bell, posannkový komisař, Hudson, Wis. nebo na G. H. McKee, G. P. A., St. Paul Min

Máme tři druhy krásných kalen 40 x 60 a 60 x 60, které nabíjíme našim oděratelům jako premií za doplatek 15 dyš sobě předplati na rok ku predu.